

۱۵۹- در کدام بیت هیچ یک از اختیارات «وزنی و زبانی» وجود ندارد؟

(۱) ایّام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد

ساقی به دور باده‌ی گلگون شتاب کن

(۲) قضا چون ز گردون فرو هشت پر

همه زیرکان کور گردند و کر

(۳) خم ابروی تو در صنعت تیراندازی

برده از دست هر آن کس که کمانی دارد

(۴) در شجاعت شیر ربّانیستی

در مروّت خود که داند کیستی؟

۱۵۹- گزینه ۴ پاسخ است.

وزن گزینه‌ی ۴ ← «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» هیچ اختیار وزنی و زبانی در بیت وجود ندارد.

گزینه‌ی ۱ ← هجای کشیده‌ی «کرد» در پایان مصراع اول اختیار وزنی است که بلند محسوب می‌شود.

گزینه‌ی ۲ ← های بیان حرکت؛ یعنی مصوت کوتاه «بِ» در آخر کلمه‌ی «همه» بلند تلفظ شده است. (اختیار زبانی)

وزن شعر: فعولن فعولن فعولن فعل

گزینه‌ی ۳ ← «فاعلاتن» در آغاز مصراع دوم اختیار وزنی است، ضمناً همزه‌ی «آن» حذف می‌شود (= اختیار زبانی) و دو هجای ما قبل آخر هر دو مصراع از اختیار وزنی «ابدال» استفاده شده است؛ یعنی به جای «فَعَلَن» در رکن پایانی «فَعَلَن» آورده شده است. (اختیار وزنی ابدال)

وزن اصلی شعر: فَعَلَاتِن فَعَلَاتِن فَعَلَاتِن فَعَلَن